

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

**«ЗАМАНАУИ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ
БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ТҮЛЕКТІҢ
ҚҰЗЫРЕТТІК ҮЛГІСІ»**

атты XLIII ғылыми-әдістемелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

17-18 қаңтар 2013 ж.

1-кітап

МАТЕРИАЛЫ

XLIII научно-методической конференции

**«КОМПЕТЕНТНОСТНАЯ МОДЕЛЬ
ВЫПУСКНИКА В СИСТЕМЕ
СОВРЕМЕННОГО НЕПРЕРЫВНОГО
ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ»**

17-18 января 2013 г.

Книга 1

Алматы 2013

в процессе образования как системные новообразования. Что касается результата образования, то «компетенции» выступают как интегрированные характеристики качества образования и подготовки выпускников, т.е. компетентность-компетенция рассматриваются нами в единстве, отражающем отношение «потенциального целого» и «актуализируемого частного». Компетентность как цель и результат процесса обучения есть готовность и способность личности реализовать свою образованность в условиях практической деятельности.

Литература

- 1 Дж. Равен. Series "Advances in Discourse Processes". Ed. By R. O. Freedle, New Jersey; Sinclair J., Coulthard R. Towards in Analysis of Discourse. – L., 1975.
- 2 Селезнева О. Коммуникативная компетенция. – М., 1998.
- 3 Лебедева О.Е. Компетентный подход в образовании // Школьные технологии. – 2004. - №5.
- 5 Дружилев А.П. Компетенции и компетентность // Педагогика. – 2005. – №1.
- 6 Селевко Г.К. Педагогические компетенции и компетентность // Сельская школа. – 2004.-№3.

М.К. Самалдықов, С.М. Әпенев

ТЕСТІЛЕУ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ ОҚУ ПРОЦЕСІ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНЫҢ ОСЫ ЗАМАНҒЫ БАҒЫТТАРЫНЫҢ БІРІ РЕТІНДЕ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚЫЛЫМСТЫҚ ҚҰҚЫҒЫ БОЙЫНША ОНЫ ЖЕТІЛДІРУДІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Тестілеу жоғарғы оқу орындарындағы оқу процесі технологиялары бағыттарының бірі ретінде (әсіресе электронды форматта) қысқа уақыттардың ішінде қандай да бір сабақ түрі бойынша студенттердің білімін тексеріп қоймай, сонымен қатар топтың немесе бөлімнің, мұнымен қатар қазақ және орыс бөлімдерінде оқытын топтардың осы пәнді меңгеру дәрежесін салыстыруға мүмкіндік береді. Сондықтан біздің көзқарасымызша, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ әкімшілігінің 2012-2013 оқу жылдары оқу процесіне компьютерлік тестілеуді енгізіуге көңіл бөлуі барынша мақтауға тұрарлық. Жеке бөлімше ретінде тестілеу орталығын құра отырып, жоғарғы оқу орнының жетекшілігі ҚР БҒМ қазіргі талаптарынан шыға отырып, білім сапасы саласындағы объективті, сенімді және салыстырмалы мәліметтерді алу міндетін іске асыруға ұмтылысын іс жүзінде көрсете білді. Осыған байланысты оқуды бақылаудың дәстүрлі түрлерімен қатар, жоғары білімді практикада қолдану, педагогикалық диагностиканың барынша объективті және технологиялы әдістері жөнінде мәселе заңды түрде туындайды. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ қорытынды аттестациялауға дайындық барысында компьютерлік тестілеу практикасын зерттеу және бітіруші студенттерді тестілеудің барысында нәтижесі жаман болмай анықталған аттестацияның өзінің нәтижесі, бізге жинақталған тәжірбиені қорытуға және бакалаврларды мамандыққа дайындау мазмұнына, мақсатына сай компьютерлік тестілеуді жүргізуге және тиімді ұйымдастыру жолдарын ұсынуға мүмкіндік береді. Себебі біздер оқытатын «ҚР қылмыстық құқығы» пәні студенттерді қорытынды аттестациялауға енгізілген пәндердің бірі болған, халықаралық қатынастар факультетінің халықаралық құқық кафедрасының оқытушылары болып табыламыз, сондықтан әрине, біздің сөзіміз аталған пән бойынша тестілеудің ерекшелігі және оны жетілдірудің жолдары туралы болады. Бірақ бұл біздер келтіретін ұсыныстар мен ескертпелер, басқа пәндердің оқытушыларына қатысты болып саналмайды дегенді мүлдем білдірмейді.

Жоғарыда айтқанымыздай, ҚР БҒМ мемлекеттік аттестациясы, ал кейбір жақтары бойынша Әл-Фараби атындағы ҚАЗ ҰУ бөлімшелерінің, оның ішінде халықаралық қатынастар факультетінің ҚР БҒМ біліктілік талаптарына сәйкестігін көрсетті және мұнан бұрынғы аттестациялардың нәтижелерін растады. Бұл арада факультет мұғалімдерінің, оның ішінде ең алдымен бітіруші студенттерді мемлекеттік аттестациялауға пәндері шығарылған оқытушылардың, сонымен қатар куратор-эдвайзерлердің еңбегі зор. Халықаралық қатынастар факультетін бітірушілерді алда тұрған кешенді тестілеудің барлық маңыздылығын түсіне отырып, факультеттің профессор-оқытушылар құрамымен бірнеше ай бойы студенттерді алда тұрған тестілеуге дайындықтар тек кеңес беру түрінде ғана емес, сонымен бірге онлайн тестілеу, оның ішінде мемлекеттік аттестация құрамына жататын «ҚР қылмыстық құқығы» бойынша да жүргізілді. Маман мұғалімдердің кеңес жүргізуі және

оқытушылардың пәндер бойынша дайындаған тестілері арқылы алдын ала сынақ тестілеу жүргізуі, күннен күнге студенттердің көрсеткіштері арта отырып, орташа 72 % балдан жоғары жинағандығы кешенді тестілеуден, оның ішінде қылмыстық құқық бойынша да жақсы өтетіндігіне үміт пайда болдырды. Мұнымен қатар қылмыстық құқық бойынша халықаралық құқық кафедрасы оқытушыларымен дайындалған тест сұрақтары 2010 жылғы үлгілік бағдарламаның ережелерін сақтаған. ҚР қылмыстық құқығы бойынша біздердің дайындаған үлгілік бағдарлама ҚР білім және ғылым министрлігінің 2010 жылғы 7 сәуірдегі № 157 «Эксперименталдық бағдарламаны енгізу бойынша жоғары оқу орындарында экспериментті жүргізу туралы» Бұйрығына сәйкес эксперименталды білім беру бағдарламасы негізінде дайындалғандығын ескеру керек.²

Қылмыстық құқық бойынша үлгілік бағдарламаны дайындаушылар, яғни осы баяндаманың авторлары Қазақстан Республикасы Қылмыстық құқығының Жалпы бөлімін меңгеруге назар аударған. Онда шет елдердің де қылмыстық заңдарының негізгі ережелері қамтылған. Қазақстан Республикасы Қылмыстық құқығының Ерекше бөліміне қатысты біздің пікіріміз бойынша халықаралық құқық мамандығымен бітірушілерге белгіленген жоспар бойынша ҚР Қылмыстық кодексінің 1-12, 14-16 тарауларындағы қылмыстарды толық және жан-жақты қарастыруы қажет емес. Бұған қажеттілік жоқ. Оның үстіне халықаралық қатынастар факультетіндегі 3 кредит көлемінде ҚР қылмыстық құқығын оқуға бөлінген бір семестр, мұндай жан-жақты, толық дайындық жүргізу мүмкіндік бермейді. Оқу бітіруші ҚР ҚК Жалпы бөлімінің ережелерін жақсы біле отырып, кейінгі уақыттарда ҚР ҚК Ерекше бөлімінің нормаларын өз бетінше меңгере алады. Жоғарыда аталғандарды ескере отырып, ҚР ҚК Ерекше бөлімінен оқу жоспарына тек қылмысты квалификациялаудың жалпы ережелеріне қатысты сұрақтар және сонымен бірге ҚР ҚК 13 тарауында қарастырылған сыбайлас жемқорлық сипаттағы қылмыстардың құқықтық сипаттамасы қамтылған. Бұл біздің студенттерді оқытудағы қағидалы ұстанымымыз. Себебі біздің студенттеріміз жоғарғы оқу орнын бітіргеннен кейін өз қызметінің бағыты бойынша мемлекеттік құрылымдарда жұмыс істей жүріп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы отандық заңдарды және осы бағыттағы қылмыстық заңды қатал сақтауы керек. Сондықтан оқу бітірушілер дайындалған кешенді тестілеуге арналған тест сұрақтарында ҚР ҚК Жалпы бөлімі нормаларын білуге және қабылдауға баса көңіл бөлінген.

Осыған қарамай, ҚР БҒМ ұсынған тест сұрақтары бойынша (5-7 қарашалар 2012 ж.) алдын ала кешенді тестілеу көңілден шықпайды. Студенттердің В 3 блок (қылмыстық құқық) бойынша алған нәтижесі бар болғаны 20,5% құрады. Мұның себептеріне көңіл аударсақ, ол екінші курста оқыған қылмыстық құқық пәні бойынша алған білімнің таяздығынан және ұмыта бастағандығынан емес, объективтік сипаттағы себептер болып табылады. Оқу кезінде олар «ҚР қылмыстық құқығы» пәні бойынша тестілеуден мүлдем өткен де емес.

Басқа себептері келесідей. Алдын ала тестілеу сұрақтарымен танысу барысында қылмыстық құқық бойынша 3 блоктағы сұрақтар халықаралық құқық мамандығына емес, «Заңтану» мамандығына сай келетіндігі анықталды. Сонымен қатар мұның дәлелі НЦГОСТ тест сұрақтары бойынша алдын ала тестілеудің қорытындысы да бола алады, ол бойынша заң факультетінің бітіруші курс студенттері В 3 блогы бойынша 67,3% алған. Бұл көрсеткіш халықаралық қатынастар факультетіндегі халықаралық құқық бөлімі студенттерінің осы блок бойынша жинаған балдарынан анағұрлым жоғары. Біздің тексеруіміз бойынша НЦГОСТ ұсынған тестілерде негізінен көңіл қылмыстық құқықтың Ерекше бөлімі нормаларының ережелеріне берілгендігін, ал қылмыстық құқықтың Жалпы бөліміне қатысты сұрақтар шамамен 10% құрайтындығын көрсетті. Мұнымен қатар қойылып отырған сұрақтарда және олардың жауаптарында бірқатар кемшіліктер кездеседі. Мысалы 1 сұрақта «Ерекше бөлімнің нормаларында тиым салынған:...» деп сұрақ қойылып, екі дұрыс жауапты келтіреді: «А) заңмен қылмыс деп тиым салынған нақты қоғамға қауіпті іс-әрекеттер; Д) заңмен қылмысты іс-әрекеттер деп тиым салынған нақты қоғамға қауіпті іс-әрекеттер, оларды жасағандығы үшін жазалардың түрі мен көлемі». Мұндай анықсыздық төмен бал алуға соқтырады.

Біздің бұл келтіріп отырған мысалымыз жабық тест тапсырмаларын дайындау кезінде дайын жауаптардың ішінде міндетті түрде бір дұрыс жауап болуы керектігіне байланысты қателіктер жіберілгендігін білдіреді. Сол сияқты 29 сұрақта «қоғамдық адамгершілікке қарсы қылмыстарға жатпайды» деп сұрақ қойылып, жауаптардың ішінде дұрыс жауапты келтірмеген. Жауаптардың нұсқалары ретінде келесілер көрсетілген: «А) қатігездікпен зорлық-зомбылықты насихаттайтын шығармаларды заңсыз тарату (ҚР ҚК 274 бабы); Б) жезөкшелікпен айналысуға тарту және айналыстыру(ҚР ҚК 270 бабы); С) дәрілік немесе басқа құралдарды пайдаланыпсеңгірету

² Источник: bnews.kz/Post/67156

үшін притондар ұйымдастыру немесе ұстау (ҚР ҚК 272 бабы); D) жануарларға қатігездік жасау (ҚР ҚК 276 бабы); өлгендердің мәйіттерін және олар жерленген жерлерді қорлау (ҚР ҚК 275 бабы)». Бұл мысалда да тест сұрақтарын құрастырушылар тарапынан әрбір жабық тест тапсырмасында берілген жауап нұсқаларының ішінде бір дұрыс жауап болуы керектігі туралы ереже талабы дәрекі түрде бұзылған. Мұндай жағдайларда студенттер не істеу керек? Беріліп отырған тестінің әдепсіздігі салдарынан онлайн тестілеу кезінде орыс бөлімінде оқитын бакалавриат студенттерді тестілеу нәтижесінде теріс жағынан көрінді.

ҚР қылмыстық құқығы бойынша мемлекеттік тілде ұсынылған тестілерде де өзіндік ерекшеліктені бар елеулі кемшіліктер кездесті. Оларды көрсетейік. Біріншіден, қазақ тілінде беріліп отырған тестілердің мазмұны орыс тілінде оқытқындарға арналған тест тапсырмаларымен сәйкес келмейді. Мұнымен қатар келесідей жағдайлар көңіл аудартады. Бұл тестілер орыс тілінде оқытқындарға арналған тестіге қарағанда анағұрлым күрделі дайындалған. Екіншіден, ұсынылған нұсқалардан дұрыс жауапты анықтау тұрғысынан алғанда, дұрыс құрастырылмаған тестілер кездеседі. Мысалы 5 сұрақта «Мемлекетке опасыздық» қылмысының белгілерін анықтау көрсетілген. Бұл сұрақ бойынша ұсынылып отырған жауаптардың барлығы да дұрыс, бұл жағдай тест сұрақтарының әдепсіздігін ғана емес, сонымен бірге тестілердің сауатсыз құрастырылғандығын көрсетеді. Үшіншіден, тест тапсырмаларында «халықаралық құқық» мамандығы бойынша оқып жатырған студенттерге қоюға болмайтын сұрақтар кездеседі. Мұның дәлелі ретінде 17 сұрақты келтіруге болады. Бұл сияқты сұрақтарда қылмыстық құқық Ерекше бөлімі баптарының санкциялары туралы, ал кей жағдайларда ерекше ауырлататын қылмыс құрамдарының санкцияларымен байланысты сұрақтар қойылған.

Біздің оймызша мұндай сұрақтарды қою ақылға сыймайды, себебі тіпті заң факультеттерінде де қылмыстық құқық бойынша сабақтарда ҚР Қылмыстық кодексі Ерекше бөлімінің баптарының санкцияларына барлық кездерде көңіл аударылмайды. Оның үстіне көпшілігі жас болып саналатын және құқық қорғау органдарында практикалық жұмыс тәжірибесі жоқ көптеген мұғалімдер, тіпті аталған органдарындағы практика қызметкерлері де белгілі бір қылмыстар үшін жазаның түрі мен шамасын жатқа біле бермейді. Төртіншіден, мемлекеттік тілде дайындалған тестілердің мазмұнына қарай отырып, оның орыс тілінен тікелей аударылғандығын байқауға болады және осы негізде әр тілдің өз ерекшелігіне байланысты қазақша мәтіндегі тест сұрақтарының және оның жауаптарының оқылуы мен құрастырылуында кемшіліктер жиі кездеседі. Мысалы орыс тілінде **объектом кражи является:** деп қос нүкте қойып, жауап нұсқаларын келтіруге болады және бұл орыс тілінде дұрыс құрастырылған болып саналады. Ал қазақ тілінде **ұрлықтың объектісі болып табылады:** деп қос нүкте қойып сұрақ қою, қазақ тілінде сөйлемнің дұрыс құрастырылмағандығын білдіреді. Себебі қазақ тілінде сөйлем бұлай айтылмайды. Сондықтан мұндай жағдайларда әр тілдегі сөйлемнің құрастырылу ерекшелігін ескеріп «ұрлықтың объектісін анықтаңыз» немесе «ұрлық қылмысының объектісі не болады?» деген сұрақтар қою керек.

Осы сияқты кемшіліктерді жою мақсатында алдымен ҚР қылмыстық құқығы бойынша мемлекеттік тілде тест тапсырмаларын құрастыру барысында ұсынылып отырған жауап нұсқаларының ішінен дұрыс жауапты барынша түсінікті көрсетуге тырысу керек. Мұндай ұсыныстың себебі, ол қойылып отырған сұрақтың жауабын адам анық біліп отырса, онда ол адам дұрыс жауапты да оңай таба алатындай болуы керек. ҚР БҒМ ұсынған тест тапсырмаларында мазмұны бойынша ұқсас, бір-біріне жақын жауаптар кездеседі. Бұл туралы дәлел ретінде қылмыстық құқықтың Ерекше бөлімі нормаларының диспозитивтік белгілеріне қатысты сұрақтар қоятын 21, 22, 23 тест тапсырмаларын келтіруге болады. Мұндай тестілердің оқу бітіруші тестіленушілердің апелляциялық шағымдарының және ата-аналарының наразылығының түсуіне жағдай жасайтындығы жасырын емес. Ал мұндай жағдайларда, студенттердің төмен балл алған жағдайларында факультет жетекшілері және осы пән бойынша сабақ жүргізетін оқытушылар не істеуі керек? Осы пән бойынша оқытушылардың жұмыстарына әкімшілік тарапынан қандай да бір, мұндай жағдайда әдетте төмен баға берілетіндігі күмәнсіз. Сондықтан біз тестілеу орталығының жетекшілігін, сонымен қатар жоғарғы оқу орнының ДАВ оқу процессін, оқу бітірушілерді кешенді тестілеу барысында біздердің анықтаған кемшіліктерге назар аударуын сұраймыз. Бұл біздің жоғарғы оқу орнының НЦГОСТ өкілдерінің алдына қоятын бірінші ұсынысымыз.

Екіншіден, Әл-Фараби атындағы ҚАЗ ҰУ жетекшілігі осы оқу жылында тестілеу бөлімін құра отырып және профессорлық-оқытушылық құрамның индикативтік жоспарына пәндер бойынша кем

дегенде 300 тест тапсырмаларын дайындау бойынша арнайы пункт енгізе отырып мәселені дұрыс шешті.³

Біздің пікіріміз бойынша мұны ең алдымен ОЖСБ-ға (БОУД) шығарылатын міндетті пәндер бойынша жасау керек. Жоғарғы оқу орнының кафедра меңгерушілерінен бұған ерекше назар аударуды және тест тапсырмаларын дайындаудың тиісті графигін қарастыруды талап ету керек. Сонымен қатар тиісті курстарда пәнді өту кезінде кезеңдік бақылауды міндетті тестілеу түрінде өткізген мақсатқа сай болар еді. Бұл пәнді меңгерудегі жалпы тенденцияларды жедел анықтауға және кафедра және факультет деңгейінде, сонымен бірге бүтіндей алғанда жоғарғы оқу орнының деңгейінде өз уақытында басқарушылық шешімдерді қабылдауға жағдай жасайды. Бұл жағдайда міндетті пәндер бойынша тест тапсырмалары халықаралық құқық кафедрасында да және тестілеу бөлімінде де бар екендігін, мұнымен қатар факультеттің бірнеше компьютерлік кластары түрінде тиісті материалдық база да бар екендігін айта кету керек. Тек арнайы бағдарлама мен оқу орны жетекшілігінің осы бағыттағы тапсырмасы қажет. ОЖСБ-ға шығарылатын пәндер бойынша семестрлік емтихандарға қатысты айтарымыз, біздің көзқарасымызша ол емтихандар да кешенді сипатта болып, әдеттегі бағдарламалық сұрақтармен қатар тест сұрақтары да болуы керек. Мұндай бағыт бітіруші курс студенттерін алдын ала мемлекеттік аттестацияға бейімдеуге және оларды ОЖСБ-ға дайындау кезіндегі артық жұмыстардың алдын алады. Оның үстіне тестілеу-студенттердің алған баллдарының шынайлығын жоғарылатады және қазіргі кездерде деканатта пайдасыз сақталып жатырған жазбаша жұмыстардан шығатын бағаз бастылықты азайтады. Бұл біздің екінші ұсынысымыз. Үшіншіден, ҚР БҒМ жетекшілігі талап етіп отырғанындай, оқытушылар жұмысының индикативтік жоспарында тест сұрақтарын жеке авторлығы бойынша үш тілде дайындағаны үшін жоғары баллды қарастырған дұрыс болар еді. Және ол тестілерді оқу процессінде міндетті түрде қолданып көргеннен кейін, тестілеу орталығының және кафедраның енгізу актісімен рәсімделген оң қорытындысын алғаннан кейін ғана оқу орнын мемлекеттік аттестациялау барысында бітіруші курсты кешенді тестілеу мақсатында қолдану үшін НЦГОСТ-қа жіберген дұрыс болар еді.

Төртіншіден, жоғарғы оқу орнының тестілеу орталығы тестіні дайындаушылардан тест сұрақтарын күрделілігіне қарай үш деңгейге: жеңіл, орташа және күрделі деп бөлуді ғана емес, сонымен қатар тестіге ұсынылған оқу пәнінің тараулары мен тақырыптары бойынша да пайыздық қатынасын көрсетуді талап етуі керек. Егер мысалы біздің тестілерді алсақ, онда ҚР қылмыстық құқығының Жалпы бөлімінің тарауларына баса көңіл бөлуді ұсынамыз. Бұл студенттердің жауаптарын тиісті үлгілік бағдарламаның тараулары мен тақырыптарын меңгеру дәрежесі бойынша пайыздық қатынаспен бағалауға жағдай жасайды.

Бесіншіден, 2015 жылы біздің жоғарғы оқу орнындағы тестілеу тәжірбиесін жариялай отырып, жоғарғы оқу орындарындағы компьютерлік тестілеуді жүргізудің әдістемелері мен концепцияларын жетілдіру мәселелері және жолдары бойынша арнайы ғылыми-әдістемелік конференция өткізуді жоспарлау мақсатқа сай болар еді.

Алтыншыдан, тестілеу нәтижелерін бағалаудың шкаласы мәселесі жеке зерттеуді талап етеді. Біздің пікірімізше, қазіргі қолданыстағы бағалау шкаласы біршама жоғарылатылған және тестіленушілердің білімін нақты бағалап бере алмайтындай болып көрінеді. Жауаптардың 50 пайызы дұрыс болуы-пәнді қанағаттанарлық деңгейде білетіндігін көрсетеді. Тестілеу орталығына бұл мәселе туралы ойлану керек. Мұнымен қатар бағалау шкаласы тапсырманы орындау алдында тестіленушілер үшін тікелей ұсынылған кіріспе бөлімнің міндетті элементі болуы керек. Тағы бір баға пайыздық түрде емес, студенттің өз нәтижелерін жақсартуға жақсы көрнектілік білдіретін бес балдық түрде болуы керек. Бұл жол полициясындағы жүргізушілік құқық үшін емтихан тапсырушыларға арналған тест тапсырмалары сияқты. Сонымен, біздің келтіріп отырған ұсыныстарымызды практика жүзінде іске асырғанда ОЖСБ бойынша тек алдағы тұрған аттестацияларды жақсы нәтижелермен өткізуге болжам жасап ғана қоймай, сонымен бірге маңызды істердің бірі, жоғарғы оқу орнының жетекшілігі, кафедра меңгерушілері және оқытушылардың өздері де студент бакалаврлардың білім деңгейі және оқу бітірушілердің сапасы туралы объективті мәлімет ала алады.

³ См.: пункт 1.1.13 Разработка электронных тестовых заданий по дисциплинам (не менее 300 тестов на одну дисциплину).

Момынкулов Ж.Б., Бормбаева С.Б. Методические и практические рекомендации по формированию у выпускников необходимых деловых компетенций и психологических навыков	205
Морозова Т.А. Специфика проблемного обучения будущего специалиста-социолога в вузе	210
Мукашева А.Б. К вопросу подготовки педагогов-психологов к деятельности в профильной школе	213
Мукашева Т.Д., Игнатова Л.В., Бержанова Р.Ж., Сыдыкбекова Р.К., Савицкая И.С., Кистаубаева А.С. Компетентностно-ориентированное обучение по специальности «биотехнология»: опыт внедрения инноваций	216
Мулдагалиева И.Х., Медведева Е.С. Методологические подходы к формированию экологической компетенции.....	219
Мулдагалиева А.А., Окушева Г.Т. Компетентностная модель владения иностранным языком студентов неязыковых специальностей	223
Мун Г.А., Мангазбаева Р.А., Абилов Ж.А. Инновационный научно-образовательный кластер и становление постиндустриального общества	226
Мустафина А.К. Особенности развития обучения в модульно-компетентностном формате.....	230
Мухтарова К.С., Ахметова З.Б., Джулаева А.М. Компетентностная модель выпускника экономического факультета: проблемы и пути развития обучения.....	234
Ниязгулова А.А. Модернизация научного базиса журналистского образования.....	236
Нурбекова Ж.А. Исследовательская и проектная деятельность студентов: общие черты и различия.....	238
Нурдавлетов С.М. Положительные и отрицательные стороны присоединения Казахстана к Болонскому процессу	240
Нұрахметов Н.Н., Ниязбаева А.И., Далабаева Н.С. Болашақ химик мамандарды модульдік-күзиреттілікті оқыту мүмкіндіктері	245
Омарова Ш.Б., Ломаченко Н.Л. Компетентностный подход в обучении студентов.....	247
Пузиков М.Ф. К вопросу о совершенствовании учебно-воспитательного процесса в условиях Глобализации (теоретико-методологический аспект)	250
Романова С.М., Рыскалиева Р.Г., Казангапова Н.Б. Формирование информационной компетенции студентов при обучении курсов «Теоретические основы неорганической химии» и «Химия элементов»	254
Рысбекова Ш.С. Повышение качества дипломного проектирования на базе совершенствования научно-исследовательской работы студентов.....	257
Сайтова Н.А. Реализация компетентностного подхода в политическом образовании	260
Салханова Ж.Х. Компетентность как цель и результат образования	262
Самалдыков М.К., Әпенев С.М. Тестілеу жоғары оқу орындарындағы оқу процесі технологияларының осы заманғы бағыттарының бірі ретінде және Қазақстан Республикасы қылмыстық құқығы бойынша оны жетілдірудің өзекті мәселелері	266
Сандықбаева Ө.Д. Қазақ халқының ұлттық мәдениетіндегі тіл мәртебесі	270
Сансызбаева Х.Н. Опыт использования компетентно-модульного подхода в системе образования.....	272